

Faglig profil for specialet patologisk anatomi og cytologi.

Patologisk anatomi og cytologi er et diagnostisk speciale. Patologer stiller diagnoser på baggrund af vævs- og celleforandringer og en detaljeret viden om sygdomme og om kroppens reaktionsmåder. Diagnoserne stilles ved makroskopisk og mikroskopisk undersøgelse af væv og celler suppleret med en række specielle, molekylærbiologiske teknikker.

I specialet arbejder man med stort set alle sygdomme, selv om der på de fleste afdelinger findes subspecialisering, hvor de individuelle speciallæger koncentrerer sig om enkelte organer.

Diagnostik af kræftsygdomme dominerer, men der arbejdes også med autoimmune, inflammatoriske og degenerative sygdomme. Obduktion, hvis primære opgave er at fastslå dødsårsag, hører også til specialets opgaver, men dette arbejde udgør en meget lille del af en patologs arbejde.

Kvaliteten af diagnoserne er afhængig af et velfungerende samarbejde med de kliniske afdelinger, hvilket styrkes med indførelse af kræftpakker, planlagte patientforløb og ventetidsgarantier. Specialets diagnostiske udsagn vejleder om sygdommens udbredelse, behandlingseffekt og prognose og danner basis for kliniske beslutninger om operative indgreb og/eller medicinske behandlinger. Patologer er således centrale i den patientorienterede beslutningsproces.

Specialet er uden vagter, og en speciallæge i patologisk anatomi arbejder således 37 timer om ugen inden for almindelig dagarbejdstid. Der er intet planlagt weekend- eller helligdagsarbejde. Ud over det diagnostiske arbejde er der rig mulighed for forskning og udviklingsarbejde, bl.a. i kraft af specialets meget store vævsdatabase og tætte samarbejde med kliniske og andre diagnostiske specialer.

Speciallægeuddannelse i patologisk anatomi og cytologi varer 5 år. Det første år kaldes introduktionsuddannelsen, og herefter følger en samlet ansættelse på 4 år i et hoveduddannelsesforløb. Hele uddannelsen foregår på patologi-afdelinger og foregår primært som mesterlære og selvstudium, kombineret med teoretiske og praktiske kurser. De specielle forhold vedr. arbejdstiden medfører, at der er et meget tæt samarbejde afdelingens ansatte imellem og en meget tæt kontakt mellem uddannelsessøgende og uddannelsesgivende. Pr. 1.5.2008 findes der 15 hoveduddannelsesforløb i landet og godt det dobbelte antal introduktionsstillinger.

De kompetencer, ønske om viden og evt. erfaring, der efterspørges hos kommende speciallæger i faget.

Lægen skal: - udvise evne for / - kunne / - være / - have / - vise interesse for

- Medicinsk ekspert:
- klinisk-patologisk korrelation
 - forståelse for patologiens betydning i udredning af sygdomsprocesser
 - rumlig forståelse, dvs. tænke 3-dimensionelt
 - tolke billeder
 - beskrive helheden samt detaljer
 - nysgerrig mht. diagnostisk udredning
 - tilstræbe faglig udvikling
 - interesse og evne for laboratoriearbejde
 - håndtering af væv og anvendelse af det værktøj, der findes på arbejdspladsen

- Kommunikator/
samarbejder:
- gode kommunikations- og formidlingsevner
 - interesse for at undervise
 - arbejde i teamstruktur med egen og andre personalegrupper
 - deltage i multidisciplinært samarbejde

- Akademiker:
- informationssøgning i forbindelse med den diagnostiske proces
 - udvise videnskabelig forståelse

- Leder:
- påtage sig relevant faglig ledelse
 - strukturere og prioritere egen tid og arbejdsopgaver

- Sundhedsfremmer:
- efterleve hygiejniske retningslinier i dagligt arbejde

- Professionel:
- ansvarlig og pålidelig
 - omhu
 - træffe beslutning på et efter erfaring i specialet forventet niveau
 - være bevidst om egne muligheder og begrænsninger

Ansættelsesproceduren

De regionale ansættelsesudvalg bedømmer de skriftligt indkomne ansøgninger og indkalder alle formelt kvalificerede ansøgere til samtale.

Eneste grund til ikke at indkalde ansøgeren til samtale, er hvis vedkommende på ansættelsestidspunktet ikke er formelt kvalificeret, dvs. ikke har fuldført basisuddannelsen, ikke har Tilladelse til selvstændigt virke eller ikke har fuldført introduktionsuddannelsen.

Udtalelse fra ansøgerens aktuelle ansættelsessted med bekræftelse af, at introduktionsuddannelsen forventes fuldført inden det opslåede ansættelsestidspunkt for hoveduddannelsen, er fuldt tilstrækkeligt til ansøgning om et hoveduddannelsesforløb.

Ansættelsessamtalerne foregår som traditionel plenumsamtale.

Vurderingen af ansøgerne foregår som en helhed med ligelig vægtning mellem den skriftlige ansøgning og den mundtlige samtale.

Fagligt vurderingsskema for introduktionsforløb i patologisk anatomi og cytologi.

Lægens navn: _____

Stillingsnr.: _____

Bedømmelse i forhold til forventet niveau		Under forventet niveau	På forventet niveau	Kan ikke bedømmes	Bemærkninger
Medicinsk Ekspert					
a.	Kendskab til de hyppigst benigne og maligne patoanatomiske forandringer indenfor de organgrupper, der er arbejdet med				
b.	Evne til at sætte det patoanatomiske arbejde i relation til kliniske oplysninger				
c.	Ved mikroskopi beskrive helheden, gradere hyppige forandringer og finde relevante detaljer i simple præparater				
d.	Progression i indlæringsprocesser				
e.	Opnået den forventede erfaring i specialet i forhold til ansat tid i patologi				
f.	Praktisk håndlag med håndtering af præparater ved frysesnitssituation				
	udskæring				
	obduktion				
g.	Kendskab og anvendelse af hyppigt anvendte laboratorietechnikker, farvninger, inkl. immunfarvninger				

Bedømmelse i forhold til forventet niveau		Under forventet niveau	På forventet niveau	Kan ikke bedømmes	Bemærkninger
Kommunikator/samarbejder					
a.	Vurdere modtaget information relevant og handle herpå				
b.	Formidle information fyldestgørende internt på afdelingen og eksternt med samarbejdspartnere				
c.	Vejlede/undervise kolleger og andet personale				
d.	Fremlægge præparater overfor kolleger i afdelingen				
e.	Deltage i teamstruktur i forhold til eget kompetenceniveau med egne og andre fagfæller				
Akademiker					
a.	Evne til at indhente, bearbejde og applicere ny viden ud fra en videnskabelig tankegang				
b.	Aktiv deltagelse i forskning, udvikling og undervisning				
Leder					
a.	Påtage sig relevant faglig ledelse				
b.	Strukturere egen tid				
Sundhedsfremmer					
a.	Arbejde efter afdelingens og sygehusets sikkerheds- og hygiejneinstruks				

Professionel					
a.	Omhu og samvittighedsfuldhed i det daglige arbejde, herunder være bevidst om egne begrænsninger				
b.	Arbejde selvstændigt				
c.	Følge afdelingens rekommandationer inden for diagnostik				

Bemærkninger til bedømmelsen fra bedømmer:

Bemærkninger til bedømmelsen fra yngre læge:

Vejledning til bedømmelsesskema:

Evalueringen gennemføres af vejlederen/den uddannelsesansvarlige overlæge baseret på lægekollegiale bedømmelser gennemført i afdelingen under ansættelsen i introduktionsstilling.

Uddannelsesafdeling (adresse og stempel): _____

Dato for bedømmelsen: _____

Bedømmers titel og navn: _____

Underskrift: _____